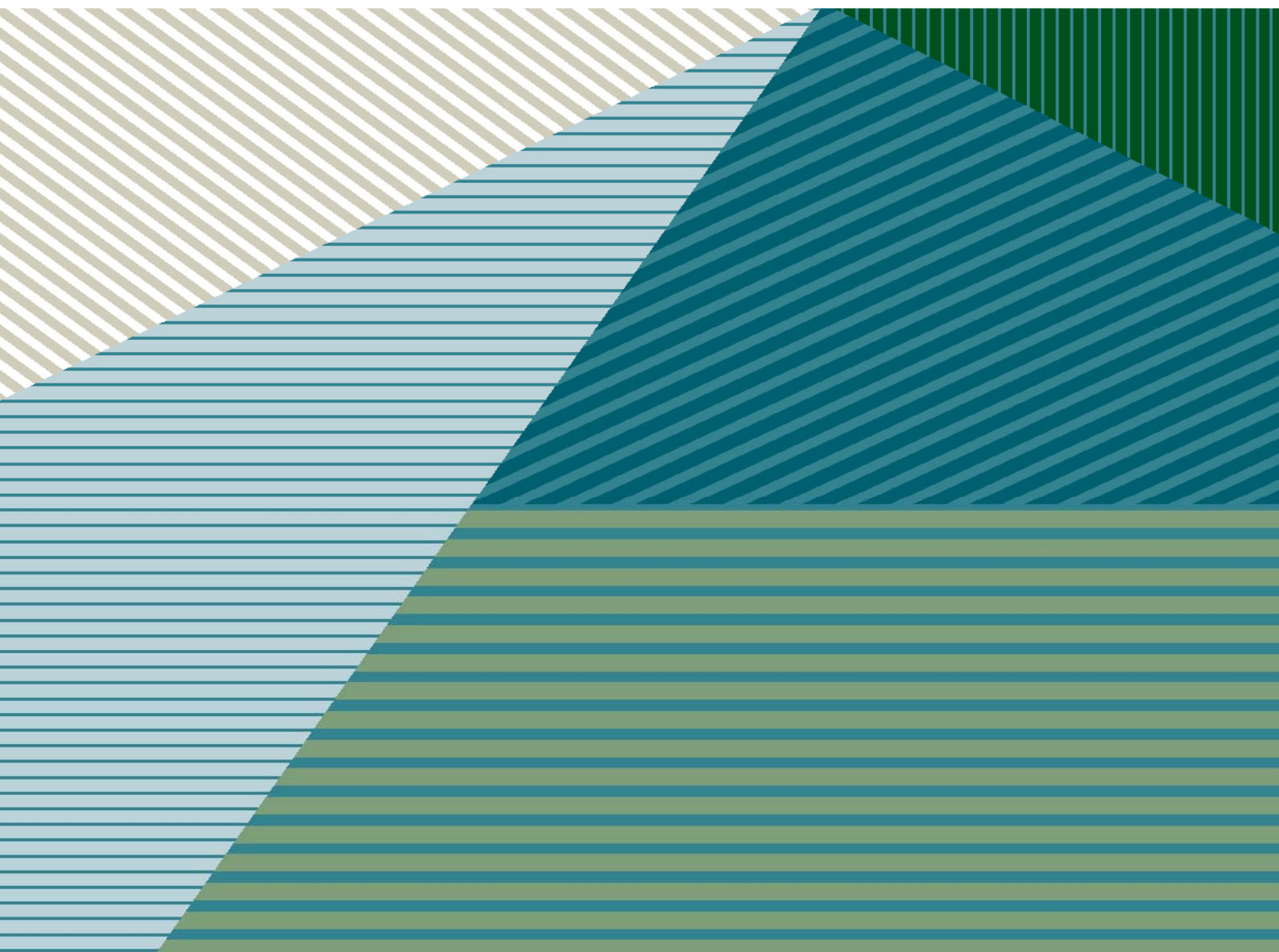

PROGNOSE FOR PLANTEPRODUCENTERNES ØKONOMISKE RESULTATER 2015-2017

Maj 2016

Indhold

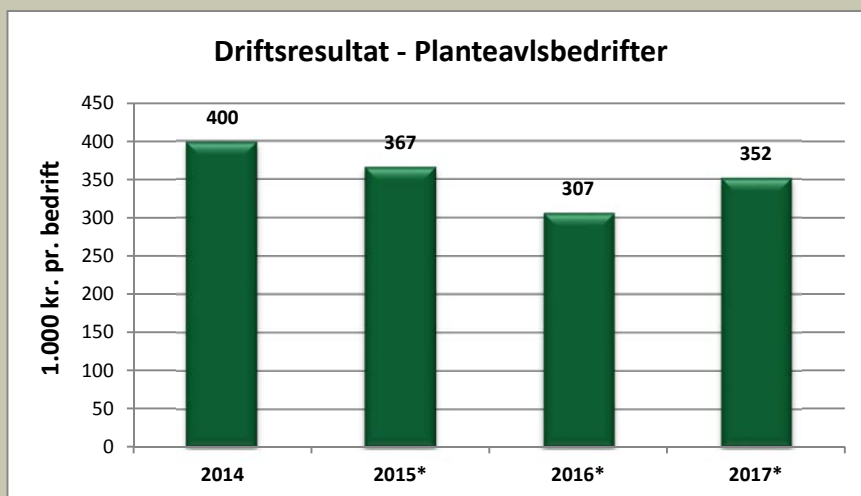
Sammendrag	2
Tidligere prognoser	3
Resultatopgørelse	3
Alle heltidsplanteavlsbedrifter	4
Udviklingen i forhold til januarprognosen	5
Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse	6
Den bedste tredjedel målt på driftsresultat	7
Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver	7
Følsomhedsanalyse	8
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	9
Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof	12
Bilag 3: Datamateriale og definitioner	13

Sammendrag

Prognosen viser, at den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift forventes at opnå et driftsresultat i 2015 på 367.000 kr. Dette er en mindre nedgang i forhold til 2014. I 2014 faldt driftsresultatet med ca. 100.000 kr. pr. bedrift i forhold til 2013, hvor det var ca. 500.000. Et yderligere fald i 2015 forventes at efterfølges af endnu et fald i 2016, hvorefter driftsresultatet retter sig lidt op igen i 2017.

Prognosen indikerer at driftsresultatet i 2016 bliver på 307.000 kr. pr. bedrift, eller et yderligere fald på 60.000 kr. i forhold til det forventede resultat for 2015. Prognosen for 2017 viser en stigning op på niveau med det forventede for 2015.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på, at dette skal dække ejerens egen arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. I hele perioden fra 2015 til 2017 forventes der ikke fuld dækning af arbejdsindsatsen, og der vil være tale om en negativ forrentning af egenkapitalen.

Kontakt: Seniorkonsulent Ove Lund, T+45 8740 5479, E ovl@seges.dk SEGES eller Landskonsulent Erik Maegaard T+45 8740 5577, E erm@seges.dk, Planter og Miljø

Tidligere prognoser

I januar 2016 blev der udgivet en prognose over planteproducenternes forventede økonomiske resultater for 2015, 2016, og 2017. Prognosen i januar 2016 var baseret på 935 årsrapporter, der ud fra oplysninger fra Danmarks Statistik er sammenvejet til at repræsentere alle heltids planteavlsbedrifter.

Nærværende prognose er udarbejdet på samme grundlag, men med justerede forventninger primært til priser, men også konsekvenserne af Landbrugspakken er justeret i forhold til beregningerne i januarprognosen. I det beregnede driftsresultat indgår indtægter, som ikke direkte følger priserne på planteprodukter. Derfor omhandler årsrapporterne og dermed prognoserne ikke kun økonomien i planteproduktionen, men giver et estimat over den samlede økonomi på heltidsplanteavlsbedrifterne.

For 2015 er majprognosen justeret ned med omkring 90.000 kr. i forhold til prognosen i januar. Heraf stammer 60.000 kr. fra et forventet kurstab på finansielle aktiver og gæld. Disse poster var ikke indregnet i januarprognosen på grund af usikkerheden i kursudviklingen.

Resultatopgørelse

Nærværende analyse indeholder en prognose over de forventede økonomiske resultater for planteproducenter. Analysen omfatter udelukkende heltidsplanteavlsbedrifter. Disse bedrifter er defineret som bedrifter, der kræver en arbejdsindsats på mindst 1.665 timer pr. år, og hvor mere end 50 pct. af standardomsætningen kommer fra planteproduktionen (se bilag 3). I denne prognose indgår som grundlag 935 årsrapporter for heltidsplanteavlsbedrifter med regnskabsår 2014, og de repræsenterer 2.303 bedrifter i Danmark.

På baggrund af årsrapporter og vejning fra oplysninger fra Danmarks Statistik samt skøn over pris- og omkostningsudviklingen for 2015, 2016 og 2017, er der foretaget en beregning af de forventede økonomiske resultater for 2015 og udarbejdet prognoser for indtjeningen for 2016 og 2017.

I 2014 regnskaberne er der væsentlige forskelle mellem prisen på korn primo og ultimo. For vinterhvede skete der et fald på ca. 27 kr. pr. hkg. Dette vil i regnskaberne give anledning til en værdiændring. For gennemsnitsbedriften udgjorde det i 2014 et fald i værdi på ca. 74.000 kr.

Med de forudsætninger, der er anvendt i prognosen, forventes der et yderligere fald i kornpriserne på mellem 10 – 15 kr. pr. hkg. i 2016 og 2017. Prisen på raps forventes stort set uændret, og priserne på kartofler til konsum og industri forventes at stige i både 2016 og 2017.

I prognoserne er indregnet nogle af de forventede effekter af Landbrugspakken (se nærmere i bilag 2). I forhold til beregningerne i januarprognosen, hvor der forudsattes fuld udnyttelse af den forøgede kvælstofnorm, forventes der i nærværende prognose en udnyttelse af denne på 70 pct. Derfor er der indregnet en forventet stigning i tilførsel af kvælstof på ca. 12 pct. i 2016 og yderligere 5 pct. stigning i 2017, med forventet effekt på både højere omkostninger og højere udbytte, men dog lavere end i januar prognosen. Der er indregnet en forventet udbyttestigning (målt på høstet mængde) på alle afgrøder på 4-5 pct. i 2016 og yderligere 2 pct. stigning i 2017, i forhold til hvad det ville have været uden forøget kvælstofnorm.

Den øgede tildelte mængde kvælstof vil desuden øge indholdet af protein i specielt kornafrøderne og vil derfor muligvis kunne øge prisen på korn i opadgående retning. Det er dog som gennemsnit betragtet vanskeligt at vurdere, hvordan markedet vil reagere, og der er i prognoserne derfor ikke indregnet priseffekt af den forventede forøgelse af proteinindhold. For husdyrsbedrifter vil effekten af mere protein i kornet først slå fuldt igennem i 2017 og 2018.

Den væsentligste del af bruttoudbyttet (totalt 3.086.000 kr. pr. bedrift i 2014) kommer fra salgsindtægter, dvs. produktionsværdien af korn og andre salgsafgrøder (2.604.000 kr. pr. bedrift). I prognosen sammenholdes gennemsnitsbedriftens markudbytter med høstprognoserne fra Danmarks Statistik. Ud fra forholdet mellem udbytterne på bedrifterne og høstprognosen, beregnes forventet udbytte i 2016 og 2017 som et gennemsnit over de seneste 10 år. Til dette er tillagt 4-5 pct. i 2016 og 6-7 pct. i 2017 som følge af øget kvælstofnorm.

Alle heltidsplanteavlsbedrifter

I tabel 1 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. I bilag 3 er redegjort for datagrundlaget for de regnskaber i 2014, der danner udgangspunkt for prognosen.

Den "gennemsnitlige planteavlsbedrift", der indgår i nærværende analyse, omfattede i 2014 et dyrket areal på 200 ha - heraf var ca. 70 ha forpagtet. Gennemsnitsbedriften har 131 ha med korn, 17 ha med raps, 11 ha med frø, 20 ha med kartofler og/eller fabriksroer og 21 ha med andre afgrøder.

Tabel 1. Resultatopgørelse for alle planteavlsbedrifter – heltid.

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Antal vejet	2.303			
Hektar	200	204	210	214
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	3.086	3.085	3.040	3.231
Heraf mark	2.604	2.627	2.582	2.764
Heraf andet	482	458	458	467
Stykomkostninger	-895	-932	-951	-1.006
Heraf mark	-788	-833	-853	-905
Heraf andet	-107	-99	-98	-102
Dækningsbidrag	2.191	2.153	2.089	2.224
Heraf mark	1.816	1.795	1.729	1.859
Heraf andet	375	358	360	365
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.139	-1.108	-1.141	-1.190
Afskrivninger mm.	-441	-449	-452	-455
Resultat af primær drift	611	595	497	579
Afkoblet støtte	492	494	504	506
Finansieringsudgifter i alt	-703	-723	-694	-733
Driftsresultat	400	367	307	352
Heraf værdiændringer, svin	-1	0	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-73	22	-51	0
Likviditet før investeringer	772	580	627	596

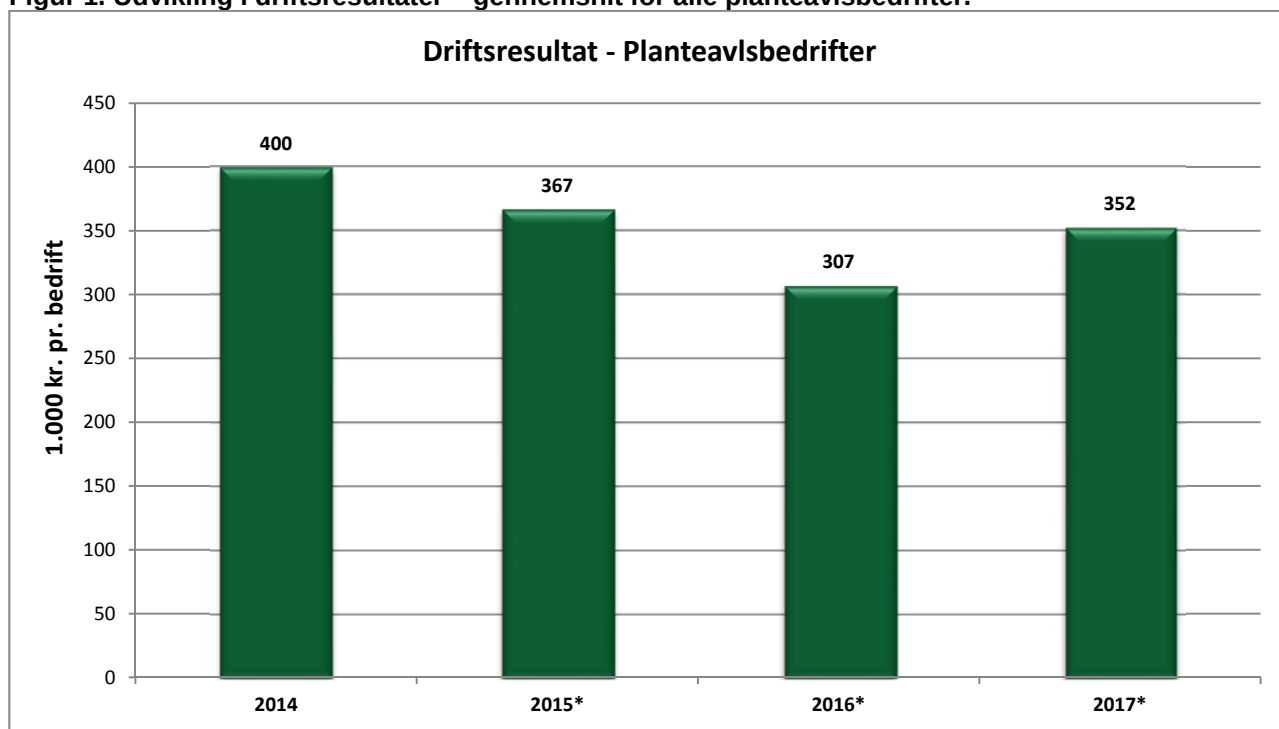
* Værdiændringer omfatter primært værdiændringer på beholdninger. Realiserede gevinster eller tab indgår i driftsresultatet for 2014 og 2015. På denne baggrund skal der tages forbehold for effekten på driftsresultatet af eventuelle realiserede kurstab for årene 2016-2017.

For 2014 og 2015 indgår realiserede kurstab. Realiserede kursgevinster og kurstab opdeles i positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). Hidtil har der i prognoserne været indregnet gevinst eller tab på gældssiden, beregnet ud fra indeværende års gevinst eller tab, mens der ikke har været indregnet gevinst eller tab på finansaktiver. Begrundet i den store usikkerhed i kursudviklingen i begge typer produkter, var der i januarprognosen ikke indregnet kursgevinster eller kurstab for 2015, 2016 og 2017 hverken for finansaktiver eller lån. I nærværende prognose er der for 2015 indregnet et realiseret kurstab på knap 60.000 kr., men stadig ikke noget for 2016 og 2017.

For gennemsnitsbedriften forventes et driftsresultat på 367.000 kr. i 2015. Dette beløb skal dække både forrentning af egenkapitalen og aflønning af egen arbejdsindsats. For den gennemsnitlige bedrift er der en egenkapital på mellem 14 og 15 mio. kr. Med en forventet rente på 2 %, bør egenkapitalen forrentes med omkring 290.000 kr. Der er for den gennemsnitlige planteavlsbedrift således et beløb tilovers til aflønning af eget arbejde på knap 80.000 kr. For gennemsnitsbedriften skal der anvendes ca. 3.000 arbejdstimer (efter normen). Korrigeres der for de arbejdstimer, der købes, svarer det til, at ejerens arbejdsindsats ligger på ca. 1.900 timer pr. år. Med forrentning af egenkapitalen på 290.000, er der en timeløn til ejeren, i 2015, på godt 40 kr. I 2016 og 2017 reduceres aflønningen til ejeren yderligere, men forbliver dog positiv.

For de gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrifter er der realiseret en positiv likviditet før investering på 772.000 kr. i 2014. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på ca. 450.000 kr. om året. Der er et beskedent overskud til at investere mere end afskrivningerne, med mindre der kan optages yderligere lån. I prognoseperioden regnes med en gennemsnitlig investering på ca. 1.000.000 kr. pr. år, denne skal sammenholdes med afskrivninger på omkring 450.000 kr. pr. år. I investeringerne indgår, at den gennemsnitlige planteavlsbedrift udvides med ca. 4 ha om året – heraf tilkøbes i gennemsnit 3 ha. Ud over investering i jord, er der således regnet med et beløb til investering i inventar mv., der er lidt over afskrivningerne. Konsekvensen af dette er, at det er vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for gennemsnitsbedriften, når de samlede investeringer stagnerer, og produktionsomfanget samtidig stiger.

Figur 1. Udvikling i driftsresultater – gennemsnit for alle planteavlsbedrifter.

Udviklingen i forhold til januarprognosen

Set i forhold til prognosen i januar, er der sket et større skred i forventningerne fra en opadgående trend til en nedadgående trend i prognoseperioden. Tabel 3 viser udviklingen i perioden 2015 – 2017 for de to prognoser. Indregningen af kurstab på finansielle aktiver og gæld er allerede nævnt som en væsentlig årsag til nedjusteringen i 2015 på omkring 90.000 kr. En anden årsag til det lavere forventede resultat i 2015 er at de endelige priser på kornafgrøderne i fjerde kvartal 2015, er en smule under det niveau, vi estimerede i januar prognosen.

Langt den mest betydende årsag til den gennemsnitlige nedjustering af driftsresultaterne i 2016 og 2017, er forventningen om faldende priser på kornprodukterne. De forventes at falde med omkring 15 kr. pr. hkg. i 2016, og dette niveau holdes uændret i 2017. Samtidig er januarprognosens forventning til stigende indtjening, som følge af fuld udnyttelse af Landbrugspakken, reduceret med 30 pct. jf. tidligere og bilag 2.

Ud over den nævnte negative effekt af forventede lavere kornpriser og formodet reduceret effekt af Landbrugspakken, er der også i prognosen for 2016 en negativ regulering på værdien af korn på omkring 80.000 kr. set i forhold til januarprognosen, der indeholdt en mindre stigning i kornpriserne. Da prisændringerne i prognosen er minimale fra 2016 til 2017, er der kun en ubetydelig regulering på værdien af korn i 2017. Øvrige forskydninger mellem januarprognosen og majprognosen er af mindre betydning og ophæver hinanden.

Tabel 3. Driftsresultater i prognoserne i januar og maj for perioderne 2015 – 2017.

Driftsresultat 1.000 kr.	Januar prognose	Maj prognose	Ændring
2015	455	367	-88
2016	574	307	-267
2017	585	352	-233
2015 - 2017 gns.	538	342	-196

Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse

I tabel 2 ses driftsresultaterne for planteavlsbedrifterne inddelt efter arealtilliggende.

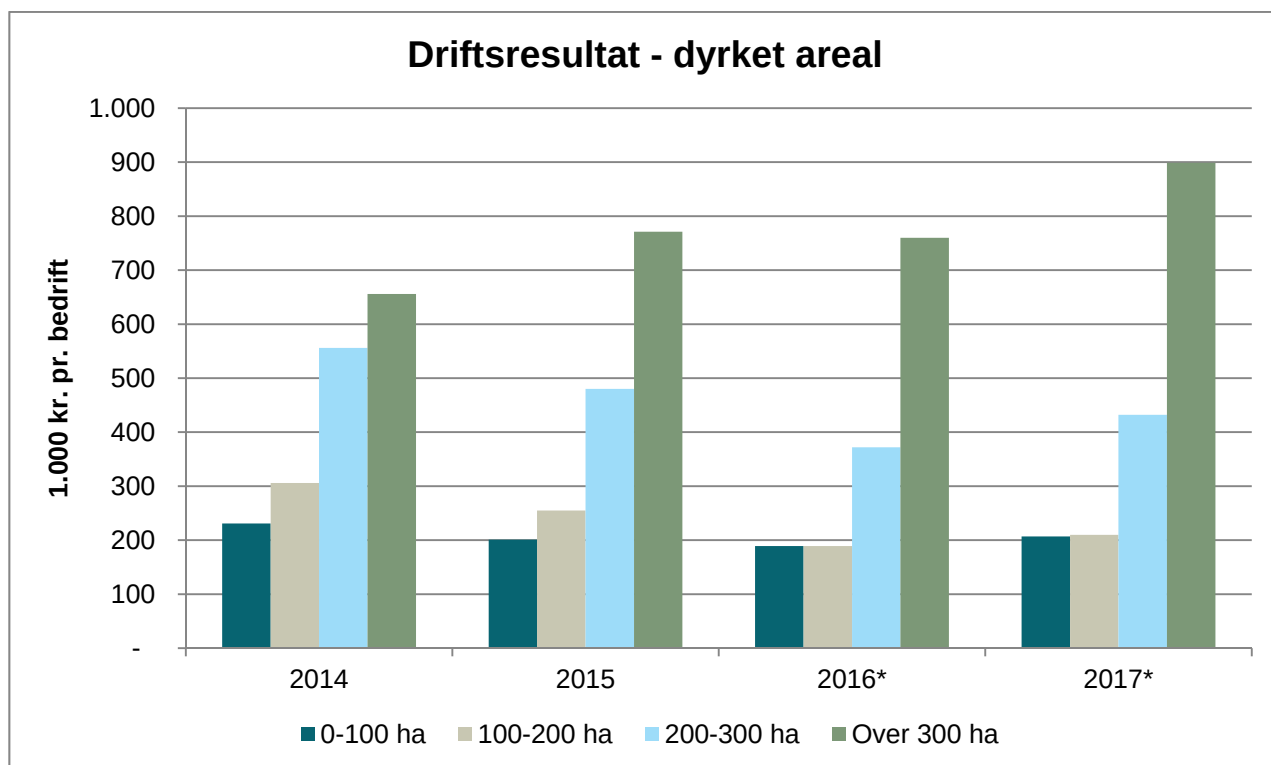
Tabel 2 Driftsresultater for planteavlsbedrifter afhængig af dyrket areal (1.000 kr.).

	Antal bedrifter	Gns. Areal i 2014	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Arealtilliggende</i>						
0-100 ha	368	71	231	201	189	207
100-200 ha	1.118	144	306	255	189	210
200-300 ha	441	236	556	480	372	432
Over 300 ha	406	462	656	771	760	899
Alle	2.303	200	400	367	307	352

Ved vurdering af resultaterne i tabel 2, skal man være opmærksom på, at der kan være forskelle i hvor store indtægter, der kommer fra planteproduktionen jf. bilag 3: Afsnit om datamateriale. Indtægter fra andre produktioner og specialafgrøder vil ikke nødvendigvis følge afgrødepriserne. Resultaterne siger således ikke alene noget om, hvad indtjeningen i planteavl er, men hvad planteavlsbedriften har som driftsresultat for alle aktiviteter.

Ses der på det gennemsnitlige driftsresultat over perioden 2015 – 2017, forventes de mindste bedrifter at opnå et gennemsnitligt driftsresultat på omkring 200.000 kr. pr. år. For de største bedrifter ser det ud til, at det gennemsnitlige driftsresultat for perioden 2015-2017 vil være på omkring 800.000 kr. Det er, som gennemsnit over de 3 år, omkring 150.000 kr. mere end i 2014 for de største bedrifter, og omkring 30.000 kr. lavere end i 2014 for de mindste bedrifter.

Figur 2. Driftsresultater afhængig af dyrket areal.

Den bedste tredjedel målt på driftsresultat

Bag gennemsnitstallene i de foregående afsnit ligger der en stor spredning. I tabel 4 vises driftsresultaterne inkl. prognose for de ejendomme, der i 2014 var blandt den bedste tredjedel målt på driftsresultat.

Tabel 4. Opdeling af driftsresultat.

	Areal i 2014	2014	2015*	2016*	2017*
	ha	Driftsresultat i 1.000 kr.			
Bedste tredjedel	243	1.222	1.242	1.115	1.233
Gennemsnit alle	200	400	367	307	352
Forskel	43	822	875	808	881

Den tredjedel af bedrifterne, der opnåede det bedste resultat i 2014, dyrkede 43 ha mere end gennemsnittet og opnåede i 2014 et driftsresultat, der var 822.000 kr. bedre end gennemsnittet. Over en fireårig periode (2014 – 2017) forventes den bedste tredjedel af bedrifterne at opnå et driftsresultat, der er omkring 850.000 kr. bedre end gennemsnitsbedriften. De bedrifter, der har de bedste resultater, er noget større end gennemsnittet af alle bedrifter, hvilket forklarer noget af forskellen i figur 2. Man skal dog være opmærksom på, at der er tale om gennemsnittet af bedste tredjedel, og at en del bedrifter dermed har opnået et resultat, der er bedre end godt 1,2 mio. kr. i 2014.

Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver

Investeringerne var i 2014 på godt 1.000.000 kr. Investeringerne forventes i 2015 at ligge på samme niveau. For prognoseperioden 2016 – 2017 forventes det, at investeringerne holdes på dette niveau. Afskrivningerne forventes at ligge på ca. 450.000 kr. pr. år. Der er tale om en mindre udvidelse af arealet på gennemsnitsbedriften med mellem 4-6 ha pr. år, hvoraf ca. en fjerdedel forpagtes og resten købes. De investeringer, der forventes, kan imidlertid kun gennemføres, hvis der er mulighed for at optage yderligere lån. For gennem-

snitsbedriften ser det ud til, at der i 2016 og 2017 skal foretages yderligere låneoptagning på et niveau mellem 400.000 kr. – 500.000 kr. hvis det forventede investeringsniveau opretholdes.

Heltidsplanteavlsbedrifterne havde i 2014, i gennemsnit, en gæld på godt 19 mio. kr. og en egenkapital på mellem 14 – 15 mio. kr. Egenkapitalen forventes at kunne fastholdes under forudsætning af, at jordværdierne holder det nuværende niveau.

Ca. 92 % af gælden ligger i variabelt forrentede lån, heraf 42 % i realkreditlån i danske kroner, 36 % i realkreditlån i euro og 14 % i finanslån i pengeinstitutter.

Følsomhedsanalyse

For at vurdere prognosernes følsomhed over for centrale parametre, er der gennemført en følsomhedsanalyse, hvor konsekvenser af ændring i afgrødepriser og rente er beregnet. Der er opstillet scenarier for de forventede mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteutvikling. Beregningerne er gennemført for den gennemsnitlige planteavlsbedrift. I tabel 5 ses det, hvordan driftsresultatet forventes at blive i 2016 for den gennemsnitlige planteavlsbedrift ved ændrede priser på hvede og byg samt ændringer i renten.

Det bemærkes, at der i analyserne er indlagt stort set samme sandsynlighed for, at kornpriserne stiger eller falder.

Tabel 5. Driftsresultat afhængig af afgrødepris og rente – resultater for 2016.

Gens. planteavlsbedrift	Parameter i 2016	Driftsresultat i 2016, gennemsnit	Ændring af driftsresultat i forhold til grundscenariet i 1.000 kr. pr. bedrift
"Lav" afgrødepris	Priser på hvede og byg reduceret med ca. 14 %	84	- 223
Forventet afgrødepris		307	-
"Høj" afgrødepris	Priser på hvede og byg øget med ca. 14 %	534	+227
"Lavere" rente	Renten falder med 0,2 procentpoint	350	+43
Forventet rente		307	-
"Højere" rente	Renten stiger med 0,4 procentpoint	220	-87

Beregningerne viser, hvor følsomme bedrifterne er overfor prisudsving i hvede- og bygpriserne. Renten har også betydning for resultatet, men ikke i helt samme omfang som priserne. Der er dog store variationer mellem de enkelte bedrifter og mellem grupper af bedrifter.

Der er altid usikkerhed om både priser og udbytter, og det er derfor altid væsentligt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et positivt afkast.

For de bedrifter, der opnåede de bedste resultater i 2014 (i tabel 4 benævnt bedste tredjedel) vil driftsresultatet med den lave pris på korn blive reduceret i 2016 fra 1.115.000 kr. pr. bedrift til 798.000 kr. Den høje kornpris vil medføre, at driftsresultatet for disse bedrifter, i gennemsnit, kommer op på 1.437.000 kr. Forskellen mellem driftsresultaterne, ved lavere henholdsvis højere, kornpris er således på næsten 640.000 kr. pr. bedrift, svarende til omkring 2.600 kr. pr. ha.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2015 og 2016 bygger på forudsætningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*
Bytteforhold							
Hele landbruget	96	101	103	104	98	94	88
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	93	84
Svineproducenter	97	99	103	101	96	92	91
Planteproducenter	93	105	106	107	98	100	103
Mælkeproduktion							
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,34	2,03
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,22	3,30
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	4,00	1,50
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	4,00	2,00
Oksekødproduktion							
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,74	18,75	17,78
Svineproduktion							
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,94	9,92
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	376	339	348
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	221	196	209
Grise pr. årsso	28,1	28,8	29,6	30,0	30,6	31,1	31,6
Planteproduktion							
Foderhvede (kr./hkg.)	98	145	155	155	126	117	105
Foderbyg (kr./hkg.)	94	142	154	147	119	118	104
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	165	234	239	249	195	168	199
Maltbyg (kr./hkg.)	101	167	170	160	135	130	122
Raps (kr./hkg.)	229	331	346	323	263	261	260
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	112	129	100	174	100	88	110
Foder oa.							
Soyaskrå (kr./hkg.)	230	248	274	315	298	286	273
A-bl.16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	300	306
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	424	426
Foderhvede (kr./hkg.)	105	154	172	166	134	125	115
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	127	115
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	200	277	270	274	209	193	193
Rapsskrå (kr./hkg.)	134	159	181	222	192	196	184
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	185	165
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	619	522	457

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Torsdag den 15. september 2016
Tirsdag den 17. januar 2017

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognosepriserne for 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især været negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. I 2015 er bytteforholdet faldet yderligere som følge af et lavere salgsprisindeks, især påvirket af svinekød og mælk, mens købsprisindekset var nogenlunde uændret. Bytteforholdet er faldet lidt yderligere i de første måneder af 2016, men ventes at stige igen mod slutningen af året.

Salgspriser

Korn

Det er for tidligt at sige noget om den globale kornhøst for 2016/17, men de første prognoser viser, at den globale produktion af hvede forsat vil være stor, ca. 727 mio. ton. Hvis forventningerne til den globale høst 2016/17 og den forventede stigning i forbruget på 5 mio. tons realiseres, forventes de globale lagerbeholdninger at falde med 13-14 mio. tons. De rigelige mængder af korn i verden vil betyde, at kornpriserne vil forblive omkring det nuværende lidt lave niveau.

Svinekød

Den forventede gennemsnitlige notering for april kvartal er nedjusteret med 0,50 kr./kg. til 9,25 kr./kg. Årsagen til nedjusteringen skal findes i en skuffende start på foråret og grillsæsonen, som har medført en notering på blot 8,70 kr./kg i april måned. Udviklingen i noteringen i maj og juni måned vil i høj grad afhænge af vejsituationen i Europa. Der er ikke siden sidste prognose fra januar kommet afgørende nye markedsinformationer, som giver grundlag for at ændre prognosen for de kommende kvartaler i 2016.

Oksekød

Priserne for oksekød ligger ultimo april 2016 lavere end på samme tidspunkt året før. Det skyldes, at der er et rigeligt udbud i EU i forhold til efterspørgslen, og der ventes en yderligere stigning i produktionen i 2016, navnlig fra hunde. Produktionen af oksekød i EU ventes dermed at blive øget i år og blive på dette højere niveau i 2017. Forbruget ventes derimod at stagnere. Der vil derfor være behov for yderligere eksport til lande udenfor EU, hvis priserne skal kunne opretholdes. Alt andet lige vil det vanskelige mælkemarked betyde slagtninger af flere hunde i 2016 og vil lægge pres på priserne.

Mælk

Mælkemarkedet er præget af ubalance mellem udbud og efterspørgsel, hvor udbuddet er væsentlig større end efterspørgslen. Det forventes, at prisniveauet i 2016 vil være noget lavere end i 2015. Markedet bevæger sig på "bunden" i øjeblikket, men det kan ikke afvises, at priserne kan få et endnu et dyk nedad, ligesom det er vanskeligt at sige, hvornår markedet vil vende. Nogle analytikere hævder til at det vil ske allersidst i 2016. Andre forventer, at det først vil ske i 2017. Der er blevet opbygget lagre i løbet af 2015 og 2016, især i EU. Eksistensen af lagre vil alt andet lige dæmpe et kommende opsving.

Købspriser

Foder

Prisen på sojaskrå, der har stor betydning for foderomkostningerne, er forholdsvis lav i foråret 2016. Vi forventer, at prisen vil stige i løbet af efteråret, da udbuddet fra Argentina er lavere end året før. De globale soja-lagre er faldet fra 79 mio. tons til 74,3 mio. tons, samtidig med at Kina har øget sin import af soja. Det giver en indikation på, at priserne vil stige de følgende måneder. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge på 280-290 kr. pr. hkg i starten af 2017.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes uændret til svagt faldende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Prisen på gødning har dog været påvirket af lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen. Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2016-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, dog med risiko for let aftagende vækst. Der er ingen udsigt til inflation, som ligger over de væsentligste centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa, hvor deflation nærmere er et tema.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2016 og 2017 kan ikke udelukkes. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked og ønsket om en normalisering af rentemarkedet. Vi forventer, at størrelsen af de samlede renteforhøjelser i denne cyklus bliver beskeden, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er tegn på inflation.

I Kina aftager væksten fortsat, men økonomien styres stramt for at undgå en hastig vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 4-6 pct. inden for de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er aftagende eksportvækst, overbyggeri samt et skrøbeligt kreditmarked. Japan kæmper med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Svag vækst, en lurende gældskrise i Europa, Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, krigen i Mellemøsten samt flygtninge- og emigrantstrømmen skaber fortsat usikkerhed. Kronen har genvundet styrken og der ventes nogenlunde ro om de danske valutareserver og danske renter.

Tabel 2 viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,16	4,78	5,02	4,78	4,58	4,83	4,98
Realkredit, flex, dkr.	2,41	2,11	1,86	1,98	1,95	2,06	2,20
Realkredit, flex, euro	2,21	1,95	1,71	1,91	1,86	1,96	2,06
Finanslån, valuta	5,37	5,86	5,81	5,78	5,80	5,86	6,00
Kassekredit, dkr.	7,04	7,42	7,47	7,44	7,46	7,52	7,66
Banklån, dkr	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,87	6,02

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof

Den såkaldte Landbrugspakke giver mulighed for øget tilførsel af kvælstof. Der må generelt tilføres 16 pct. mere kvælstof end i 2015. Dette må, alt andet lige, forventes at medføre en udbyttestigning på ca. 6 pct. Fra 2017 må der tilføres ca. 8 pct. mere kvælstof, og der forventes en udbyttestigning på yderligere ca. 2 pct. Der er dog en formodning om, at ikke alle vil gøre brug af denne mulighed, da det ikke for alle vil være økonomisk optimalt.

Det forventes, at kvælstoftilførslen vil øges med 70 pct. af det tilladte. Dette vil medføre en udbyttestigning på 4-5 pct. i 2016 i forhold til situationen uden øget tilførsel af kvælstof. For 2017 er der indregnet en øget tilførsel på 1,5 pct. og en udbyttestigning på 1-2 pct.

Tabel 1 viser ændringen i N-mængden samt den forventede udbyttestigning i 2016 og 2017.

Tabel 1: Ændret N og udbytte.

	Ændret mængde N pr. ha. i	Ændret udbytte
	forhold til normerne for 2015 - pct. af gennemsnit 2002-2015	
2016	+ 12 pct.	+ 4-5 pct.
2017	+ 17 pct.	+ 6-7 pct.

I prognoserne for både sektoren og alle driftsgrenene, er ovenstående udbyttestigning samt en øget omkostning til handelsgødning indregnet.

Samtidig vil proteinindholdet stige for alle kornafgrøder. Der forventes ikke et øget proteinindhold i grovfoderafgrøder.

Planteavlsbedrifter

For planteavlsbedrifter med ingen eller meget lille anvendelse af husdyrgødning, vil udbytte og omkostning til gødning slå direkte igennem på indtægter og omkostninger i både 2016 og 2017.

Svinebedrifter

For svinebedrifter medfører højere kornudbytte øgede indtægter fra planteproduktionen. Det må også forventes, at det højere proteinindhold i høsten 2016 og 2017 vil reducere foderomkostningerne i svineproduktionen. Der er indregnet en svag stigning i proteinindholdet i foderkorn i 2017 og dermed en anelse lavere foderpriser.

Stigningen i omkostningerne til gødning indregnes ved, at al ekstragødning skal købes. På mange bedrifter vil man dog sandsynligvis anvende mere husdyrgødning på egen bedrift og måske annullere gylleaftaler. Hvis denne mulighed foreligger, vil det påvirke prognosen i positiv retning, da omkostninger til indkøb af gødning stiger mindre.

Malkekvægsbedrifter

For malkekvægsbedrifterne er der indregnet et merudbytte på 4 pct. i 2016. Da mange næppe vil ændre markandelen med grovfoder i 2016, vil det forventede merudbytte (400-500 FEN pr. ha) medføre et forventet større lager (beholdning af grovfoder ultimo 2016). Dette påvirker resultatet i positiv retning – men vil umiddelbart ikke forbedre likviditeten i 2016. Den forventede større beholdning ultimo 2016 muliggør, at man kan øge andelen af salgsafgrøder i 2017, hvilket giver øgede indtægter fra planteproduktionen.

Med stigningen i N-tilførslen forventes malkekvægsbedrifterne at få øgede gødningsudgifter svarende til stigningen i indkøb af N-gødning. Der er ikke i samme udstrækning, som på svinebedrifter, udbredt anvendelse af gylleaftaler, som vil kunne forbedre resultatet.

Randzoner

Der er ca. 25.000 ha. randzoner i 2015, svarende til 1 pct. af det samlede landbrugsareal. Det forventes, at hovedparten af disse, isoleret set, vil indgå i sædskiftet fra 2016, hvilket er indregnet i prognoserne.

Bilag 3: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på vejede regnskabsresultater for 2014 i økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltidsplanteavlsbedrifter, idet de er vejede op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling. Da der foreligger foreløbige regnskaber for 2015, er udviklingen i de opnåede resultater i 2015 i forhold til 2014 anvendt til en skønsmæssig korrektion af de forventede resultater for 2015.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år, og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra planteproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2016-2017 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2014 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor og under hensyntagen til de foreløbige regnskaber, der foreligger for 2015.

Klassifikationen af bedriftstyper (planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner af dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat, minus private udtræk, minus tilbageførsel, plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk, minus tilbageførsel, plus/minus ændring i beholdninger, minus faktiske investeringer.

Afkast af investeret kapital: (Resultat af primærdrift, plus EU-støtte, plus anden virksomhed, plus nettoforpagtning, minus ejerløn) divideret med (netto rentebærende gæld, plus egenkapital (investeret kapital)).

Indtil juni 2013 har Afkastningsgrad og Lønningsevne været anvendt til at vise indtjeningsevnen i landbruget. Disse erstattes nu af "Afkast af investeret kapital", da dette nøgletal giver bedre overensstemmelse mellem det afkast, der måles, og den kapitalindsats, afkastet måles i forhold til. Derudover medtages kun den del af kapitalen i nævneren, som kræver et afkast – den forpligtende kapital - dvs. netto rentebærende gæld og egenkapitalen. For det tredje er der bedre sammenlignelighed over til virksomheder i andre brancher. Afkast af investeret kapital giver således samlet set et godt billede af landbrugets evne til at forrente den indsatte kapital.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevareerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S

Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

Axeltorv 3
DK 1609 Kbh. V

W seges.dk

T +45 8740 5000
E info@seges.dk

T +45 3339 4500
E vsp-info@seges.dk